

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 023 94/99-1093
Signatura: tb3cs102

Oblastní pracoviště Střední Čechy
Okresní pracoviště Kladno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Doberská 323, Kladno
IZO:	102 086 893
Identifikátor ředitelství:	600 044 050
Ředitelka školy:	Mgr. Marie Vydrová
Zřizovatel:	Město Kladno
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Kladno
Termín inspekce:	15. - 16. března 1999
Inspektor:	PaedDr. Jitka Kozáková
Předmět inspekce:	Individuální integrace žáků se zdravotním postižením
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, výkaz o základní škole, záznamy o práci v dyslektické skupině, písemnosti žáků, žákovské notýsky a knížky, dokumentace zdravotně postižených žáků, katalogové listy, individuální vzdělávací plány, podkladová dokumentace - dotazníky pro rodiče, dotazníky pro učitele.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Počty integrovaných zdravotně postižených žáků

Ke dni 30. září 1998 navštívilo školu celkem 363 žáků, z toho 22 žáků se zdravotním postižením (20 se specifickou poruchou učení a 2 s tělesným postižením).

Na všech 22 žáků škola žádala oprávněně, v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR čj 16 138/98-24, zvýšení finančních nákladů na zajištění speciální péče. Minimální počet individuálně integrovaných žáků (uvedených ve výkaze o základní škole) ve třídě je jeden, maximální počet tří. Ve skutečnosti jsou ve škole zařazeni k datu inspekce další tři zdravotně postižení žáci (přestoupili z jiné školy nebo byli vyšetřeni v pedagogicko-psychologické poradně po 30. září 1998).

Škola vyžadovala přidělení zvýšených finančních prostředků oprávněně.

2 Individuální vzdělávací programy

Předložené individuální vzdělávací programy mají platnost pro školní rok 1998/99, na prvním i druhém stupni je vypracovávají třídní učitelé. Kromě toho mají žáci i samostatné plány pro výuku cizího jazyka. V průběhu inspekce byl posuzován soulad plánů s doporučeními odborného pracoviště, tj. pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP), případně speciálně-pedagogického centra (dále jen SPC) a jejich konkrétní přínos pro žáky vzhledem k jejich specifickým vzdělávacím potřebám.

Individuální programy obsahují většinou jen obecné principy vzdělávání žáků s tělesným postižením či s vývojovou poruchou učení, nevycházejí z jejich specifických obtíží. Kvalita zpracování plánů naznačuje formální přístup vyučujících a nedostačující se seznámení s obsahem odborného posudku. Plány pro výuku českého jazyka žáků se specifickou poruchou učení téhož ročníku jsou téměř totožné, pro výuku cizích jazyků jsou stejné pro všechny žáky, které pedagog vyučuje.

Individuální plány tělesně postižených žáků jsou, vzhledem k jejich vzdělávacím potřebám, vypracovány konkrétněji.

Doporučení v posudcích PPP a SPC jsou v mnoha případech formulována obecně (např. doporučení: kompenzační nácvik SPU, postupovat dle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 23 472/92-21) a vyučujícím neposkytnou konkrétní informace pro speciální péči.

Všichni rodiče byli prokazatelným způsobem (doklad o seznámení je jimi podepsán) informováni o individuálním vzdělávacím programu svého dítěte. Odpovědi některých z dotazovaných rodičů, že nebyli s programem seznámeni, neodpovídají skutečnosti.

Individuální plány nejsou prokazatelným způsobem vyhodnocovány. Dle sdělení ředitelky si vyučující vyhodnocují jejich plnění bez písemného zaznamenávání dosažených výsledků. Nelze tudíž doložit, ve kterých oblastech nastalo u žáků zlepšení.

Individuální vzdělávací plány nepostihují konkrétní specifické vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

3 Kvalita vzdělávání individuálně integrovaných žáků

v rámci běžné výuky

Kvalita vzdělávání integrovaných zdravotně postižených žáků byla hodnocena na základě rozboru jejich písemností. Základní princip prověřování vědomostí žáků se specifickou poruchou není naplňován, téměř výhradně je využívána písemná forma. Pozitivem je, že někteří učitelé někdy míru osvojení vědomostí zjišťují formou doplňovacích cvičení, negativem, že žáci píšou všechny diktáty, v obsahu i rozsahu nediferencované (pouze ojediněle bylo zjištěno zkracování jejich textu). Ve třetím ročníku, přestože také převažuje písemné prověřování vědomostí, vyučující často volí pro žáky přiměřenější metody. V zadávání domácích úkolů nebyl v předložených materiálech zjištěn individuální přístup. Poznámky ve všech předmětech, včetně předmětů naukového charakteru, si žáci píšou sami. Někteří z nich, u kterých převažují dysgrafické a dysortografické obtíže, mají v uvedených poznámkách zkomolené odborné termíny (vynechávky, vsuvky písmen) i četné gramatické chyby, jež nejsou vyučujícími opravovány. Zápisy nejsou pro tyto žáky vhodným materiálem pro přípravu na vyučování, při níž tak může docházet k neuvědomělé fixaci chyb.

Z rozhovorů s učiteli vyplývá, že v běžných hodinách nevyužívají speciální metody.

Při klasifikaci učitelé přihlížejí k vývojové poruše učení jen částečně, v písemnostech žáků nerozlišují všechny specifické chyby. Zohledňování spočívá spíše v tolerování jejich vyššího počtu, včetně chyb, které svědčí o nezvládnutí gramatického jevu. Někdy je využívána možnost nezdařilý výkon neklasifikovat. Někteří učitelé zohledňují specifickou poruchu učení rozdílně při průběžné klasifikaci a klasifikaci na vysvědčení tím, že do výsledné známky „nezapočítávají“ nedostatečné z některých písemných prací. Tento přístup žáka nepovzbuzuje ke větší snaze dosahovat lepších výsledků.

Hodnocení je nemotivující, zaměřuje se jen na nesprávný výkon. Pouze u jedné vyučující bylo zjištěno uplatňování pozitivní motivace, hlavně formou pochvaly. Širší slovní hodnocení škola nepoužívá.

v rámci dyslektických skupin

Ve škole je 18 z 20 žáků se specifickou poruchou učení zařazeno na základě odborného posudku PPP do dyslektické skupiny (dva žáci přestali pro nezájem v průběhu prvního pololetí školního roku na kompenzační nácvik docházet). Péče o integrované žáky mimo vyučování je organizována v sedmi skupinách, do kterých jsou zařazeni zpravidla žáci téhož ročníku. Vedle integrovaných žáků uvedených ve výkazu o základní škole navštěvuje dyslektickou skupinu dalších jedenáct žáků, u nichž byla specifická porucha učení opravňující je k zařazení do specializované třídy diagnostikována po datu 30. září 1998, nebo žáci, kteří mají výukové problémy a ještě nebyli vyšetřeni v PPP. Škola z organizačních důvodů poskytuje péči mimo vyučování (zpravidla poslední vyučovací hodinu) pouze jednu hodinu týdně místo PPP doporučených 2 - 3 hodin. Počty žáků ve skupinách jsou optimální pro realizaci individuálního přístupu.

Záznamy o práci v dyslektických skupinách a rozhovory s vyučujícími naznačují, že péče není potřebným způsobem rozlišena s ohledem na specifiku individuálních obtíží. Především na druhém stupni má charakter doučování. Speciální pomůcky i metody byly v hospitované hodině používány.

Kvalita péče o integrované zdravotně postižené žáky v rámci běžné výuky i dyslektických skupin vykazuje dílčí pozitiva i některé nedostatky. Péče je poskytována částečně v souladu s jejich vzdělávacími potřebami. Pozitivem je, že škola věnuje žákům individuální péči mimo vyučování ihned, jakmile má podezření na specifickou poruchu učení.

4 Personální a materiální zajištění péče o integrované zdravotně postižené žáky v běžné výuce

Péči mimo vyučování zajišťují čtyři učitelky, z nichž jedna je absolventkou kurzu pro nápravu specifických poruch učení. Ostatní vyučující získávají potřebné znalosti konzultacemi s odborníky a samostatným studiem literatury, které je ve škole dostatek.

Pracovní materiály a speciální pomůcky mají žáci dispozici pouze při výuce v rámci dyslektických skupin. Uvedené vybavení není dostačující pro využití v běžných hodinách.

Péče mimo vyučování není personálně, z hlediska odborné pedagogické působivosti, optimálně zajištěna. Vybavení speciálními pomůckami pokrývá jen částečně potřeby integrovaných zdravotně postižených žáků.

5 Čerpání zvýšených finančních prostředků přidělených na zajištění péče o integrované zdravotně postižené žáky

Finanční prostředky přidělené na zajištění péče o integrované zdravotně postižené žáky byly v roce 1998 čerpány jen zčásti v souladu s jejich určením. Z uvedených

prostředků byly uhrazeny mzdy vyučujících, kteří s těmito žáky pracují a zakoupeny speciální pomůcky. Zhruba částkou 10 000,- Kč škola uhradila učebnice pro běžnou výuku. Toto využití přidělených prostředků neodpovídá konkrétní situaci ve škole, kdy žáci se specifickou poruchou učení nemají, mimo péči v dyslektických skupinách, k dispozici speciální pomůcky.

Finančních prostředky nejsou částečně čerpány v souladu s jejich určením.

Z Á V Ě R

Škola vykazuje zdravotně postižené žáky dle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 16 138/98-24, požadavky na zvýšení finančních prostředků byly ve všech případech oprávněné.

Individuální vzdělávací plány obsahují většinou jen obecné principy vzdělávání zdravotně postižených žáků, nejsou zpracovány s ohledem na konkrétní výukové obtíže.

Škola poskytuje péči částečně v souladu se vzdělávacími potřebami integrovaných žáků. Pozitiva jsou především v její realizaci mimo vyučování, v ohledech při klasifikaci a respektování individuálního pracovního tempa. Hlavní rezervy jsou ve způsobu ověřování vědomostí, v uplatňování speciální metod v běžných hodinách, v motivujícím hodnocení a v rozlišování speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. Absence diferenciací vzdělávacích potřeb může být důsledkem výše uvedené kvality zpracování individuálních vzdělávacích plánů, pro které škola nemá optimální podkladové materiály (nekonkrétnost doporučení v některých posudcích odborných pracovišť). Z organizačních důvodů je speciální péče mimo vyučování, místo pedagogicko-psychologickou poradnou doporučovaných 2 - 3 hodin týdně, zajišťována pouze 1 hodinu týdně.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na vzdělávání integrovaných zdravotně postižených žáků jsou využívány částečně v souladu s jejich specifickými potřebami (vzhledem ke způsobu jejich využití a k úrovni poskytované péče).

razítko

Podpis inspektorky: Jitka Kozáková v. r.

V Kladně dne 18. března 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne: 22. března 1999

razítko

Podpis ředitelky školy: Marie Vydrová v.

r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad: Školský úřad Kladno	6. dubna 1999	023 122/99-1093
Zřizovatel: Město Kladno	6. dubna 1999	023 123/99-1093

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.